

ПРОТОКОЛ № 4
засідання вченої ради юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
від 26 листопада 2014 р.

Порядок денний

1. Про кадрову комісію юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Доповідає проф. П.С. Пацурківський

2. Науково-методична доповідь професора кафедри кримінального права і криміналістики В.Я. Марчака «Загальні принципи формулювання тестових завдань».

Доповідає проф. В.Я. Марчак

1. **Про кадрову комісію юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.** По першому питанню слухали доповідь проф. П.С. Пацурківського про кадрову комісію, як новий інструмент вдосконалення добору, розстановки та виховання професорсько-викладацьких кадрів на юридичному факультеті. Проект положення про кадрову комісію юридичного факультету, наголосив П.С. Пацурківський, усі члени вченої ради факультету одержали ще у жовтні цього року. Головними напрямками цього проекту є: а) надання більшої системності та прозорості у роботі з кадрами; б) чіткіше формулювання критеріїв їх добору, зокрема, для тих хто вперше приходить на роботу, з'явилася вимога знання англійської мови на рівні не нижче B2, а для працюючих – планомірне набуття цього рівня; в) послідовніше дотримання принципу колегіальності у прийнятті кадрових рішень.

В обговоренні проекту «Про кадрову комісію юридичного факультету ЧНУ ім. Ю.Федьковича» та доповіді П.С. Пацурківського з цього питання **взяли участь:** д.ю.н., проф. М.В. Никифорак, д.ю.н., доц. О.В. Щербанюк, доц. Р.О. Гаврилюк, доц. С.І. Нежурбіда, доц. С.Г. Меленко.

Вчена рада **ухвалила:**

1. Положення «Про кадрову комісію юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» із уточненнями та доповненнями, висловленими членами вченої ради, схвалити (Положення додається).
2. **Оприлюднити дане Положення на сайті факультету, сайтах кафедр, до дощці вченої ради факультету та неухильно керуватися ним у подальшій кадровій роботі.**

До 1.11. 2012. Відповідальний П.С. Пацурківський.

2. Науково-методична доповідь професора кафедри кримінального права і криміналістики В.Я. Марчака «Загальні принципи формулювання тестових завдань». По другому питанню слухали науково-методичну доповідь проф. В.Я. Марчака «Загальні принципи формулювання тестових завдань». Розглянемо основоположні поради щодо формулювання всіх типів тестових завдань, зазначив він. Вони допомагають підготувати завдання, здатні забезпечити виконання запланованої їм функції та сприяти отриманню справедливих і надійних результатів оцінювання навчання студентів. Ось ці принципи:

1. **Вибирайте такий тип тестового завдання, який вимірює запланований результат навчання найприйнятніше.** Використовуйте завдання на надання відповіді, якщо надання відповіді є важливим елементом завдання (наприклад, якщо йдеться про навички правничого письма). Використовуйте завдання на вибір відповіді там, де це доречно (наприклад, правничу ідентифікацію), або обидва типи, якщо це однаково прийнятно.
2. **Формулюйте тестове завдання так, щоб виконавське вміння, яке воно має виявити, збігалось з виконавським умінням у запланованому результаті навчання.** Запланований результат навчання конкретизуйте з погляду виконання тестів, а тестове завдання має виявити той самий вид виконання.
3. **Формулюйте тестове завдання чітко та точно.** Не ускладнюйте питання, вживайте просту та зрозумілу мову та дотримуйтесь правил пунктуації і граматики.
4. **Формулюйте тестове завдання так, щоб воно не містило нефункціонального матеріалу.** Матеріал, який безпосередньо не стосується представленої проблеми, збільшує навантаження на читача та може відвернути увагу від наміру завдання. Використовуйте сторонній матеріал лише тоді, коли його виявлення є частиною завдання (наприклад, у криміналістичній задачі).
5. **Формулюйте тестове завдання так, щоб невідповідні чинники не завадили підготовленому студентові дати привальну відповідь.** Уникайте каверзних запитань, які можуть спрямувати увагу підготовленого студента не на той аспект завдання. Вживайте чіткі, недвозначні твердження, які максимізують виконавські вміння, що їх треба перевірити, і мінімізують решту впливів. Наприклад, якщо ви хочете перевірити правничу аргументацію, мовне оформлення та вимоги до цього вміння в завданні мають бути простими, щоб оцінити саме вміння аргументувати.
6. **Формулюйте тестове завдання так, щоб невідповідні чинники не дали змогу непідготовленому студентові відповісти правильно.** Видалення небажаних ключів із тестових завдань потребує пильності під час написання завдань та їх перегляду після того, як ви на деякий час їх відклали. Важливо також уникати ситуації, коли інфор-

мація, закладена в одному завданні, може підказати відповідна інше завдання тесту.

7. **Формулюйте тестове завдання так, щоб рівень його складності відповідав наміру, закладеному в подальшому результаті навчання, віковій групі тих, кого тестуватимуть, та способу використання результатів тесту.** Оцінюючи складність завдання, переконайтеся, що вона відповідає рівневі, передбаченому запланованим результатом навчання, і що завдання позбавлене зайвою складності (наприклад, незрозумілого матеріалу, надто тонких відмінностей).
8. **Формулюйте завдання так, щоб не виникало питань щодо коректності відповіді.** Як правило, відповідь має бути такою, щоб експерти погодилися: це правильна або найкраща з можливих відповідей. Більшість проблем виникає, коли студенти мають дати найкращу відповідь (найкращий метод, найкраще пояснення). Це питання судження, і щоб винести справедливе судження, відповідь має бути однозначно найкращою, щоб її визнали такою експерти галузі. Якщо думки експертів розходяться, бажано запитати, до якого саме авторитетного джерела звернутися, щоб визначити найкращий метод, найкращий аргумент тощо. Про відповідь можна судити як про правильну чи неправильну, якщо вона прив'язана до певного джерела. До прикладу, ним може бути ухвала авторитетного суду (безсумнівно, ним є Європейський суд з прав людини).
9. **Напишіть тестові завдання заздалегідь, щоб їх можна було згодом переглянути та за потреби модифікувати.** Для написання тестових завдань краще вибирати час невдовзі після того, як матеріал викладено, доки запитання та контекст ще свіжі у пам'яті. У будь-якому разі перегляд і редагування завдань після того, як їх було на деякий час відкладено, може виявити дефекти, які виникли через неухважність під час написання завдань чи їх остаточного технічного оформлення.
10. **Напишіть більше тестових завдань, ніж це передбачено планом контролю.** Це дасть змогу відкинути слабкі або недоречні завдання під час їх перегляду та спростити остаточний добір завдань відповідно до специфікації перевірки.

Правила упорядкування завдань в тесті

Відібравши завдання, які ви маєте намір включити до тесту, треба вирішити, як найкраще їх упорядкувати. Варіанти впорядкування різнитимуться залежно від типу тесту, який ви готуєте, але вам можуть стати у пригоді такі поради.

1. **Для навчальних цілей, як правило, бажано згрупувати завдання, які вимірюють той самий результат навчання.** Тоді для кожної групи завдань можна підібрати відповідний заголовок (напри-

клад, знання, розуміння, застосування). Підбір заголовків допомагає чіткіше встановити сфери, у яких студенти мають труднощі і спланувати коригувальні дії.

2. **По можливості всі завдання одного типу мають бути об'єднані в одну групу.** Таке впорядкування дозволяє давати лише один набір інструкцій для кожного типу завдань. Воно також спрощує виставлення оцінок та аналіз результатів.
3. **Завдання мають бути організовані в порядку ускладнення.** Таке впорядкування має мотиваційний ефект для студентів та не дає їм «застрягти» на складних завданнях на початку тесту.

Оскільки більшість аудиторних тестів містять лише кілька типів завдань, як правило, можна скористатися всіма трьома запропонованими порадами. Коли це неможливе, слід використовувати впорядкування завдань, що найкраще відповідає сутності тесту та подальшому використанню його результатів.

ЯК ПІДГОТУВАТИ ІНСТРУКЦІЮ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Інструкція до тестів на перевірку успішності має бути простою та стислою, але водночас містити інформацію щодо кожного з таких пунктів: 1) мета тесту; 2) відведений на виконання тесту час; 3) як давати відповідь; 4) чи вдаватися до вгадування, якщо є сумніви щодо відповіді. Наведений зразок інструкції для тесту множинного вибору бере до уваги всі ці чотири пункти.

Приклад.

Інструкція. Цей тест на перевірку засвоєння матеріалу протягом перших п'яти тижнів курсу. Його результати використовуватимуть для виявлення труднощів, щоб допомогти вам успішно завершити курс.

Тест складається з 60 запитань множинного вибору і ви маєте одну годину на його виконання.

Виберіть найкращу відповідь на кожне запитання та обведіть відповідну літеру. Оскільки ваша оцінка залежатиме від кількості правильних відповідей, *постарайтеся відповісти на кожне запитання.*

Якщо до тесту включають два або більше типів завдань, як правило, бажано дати загальні інструкції до всього тесту та конкретні – до кожної частини. У цьому разі загальні інструкції мають містити інформацію щодо мети, відведеного часу та вгадування, а конкретні – щодо того, як давати відповіді в цій окремій частині. Для деяких завдань, наприклад, таких що передбачають комп'ютерний набір, потрібні спеціальні інструкції.

Використання окремих форм для відповідей потребує певного уточнення в інструкціях щодо того, як давати відповіді. Якщо студенти не знають, як користуватися окремими формами для відповідей, бажано надати зразок виконаного завдання, де правильна відповідь позначена відповідним чином.

Існує чимало окремих форм для відповідей, отже, конкретні інструкції треба адаптувати до певного типу завдань. Утім, якщо не застосовуватиметься комп'ютерне виставлення оцінок, цілком підійде вироблена викладачем форма, яка міститиме перелік позначених літерами альтернативних варіантів до кожного завдання.

В одговоренні науково-методичної доповіді проф. В.Я. Марчака *взяли участь*: доц. С.В. Савчук, доц. С.І. Нежурбіда, доц. І.Ж. Торончук, доц. О.Д. Максимюк, доц. О.Т. Волощук.

Після обговорення науково-методичної доповіді проф. В.Я. Марчака вчена рада *ухвалила* наступні висновки:

1. Під час планування оцінювання слід керуватися тим, чого (як ми очікуємо) студенти мають навчитися, як це визначено відповідним освітнім стандартом навчального закладу та більш конкретними навчальними цілями.
2. Планування оцінювання потребує врахування всіх можливих видів результатів у певній сфері, а не лише тих, які можна виміряти за допомогою тесту.
3. Оцінювання виконавських умінь і продуктів виконання, як правило, потребує певних методів спостереження, як-то: списків контрольних запитань, рейтингових шкал чи холистичних оціночних рубрик.
4. Розроблення та використання тесту на перевірку успішності передбачає конкретизацію навчальних цілей щодо виконавських умінь, підготовку таблиць специфікації, підготовку тестових завдань, упорядкування завдань у тесті, підготовку чітких інструкцій, перегляд та оцінювання скомпонованого тесту, проведення тесту та аналізу тестових завдань.
5. Специфікація тесту – це, як правило, двовимірна таблиця, у якій зазначено види завдань на перевірку виконавських умінь.
6. Типи завдань, які треба включити в тест, слід визначити на підставі того, чи вимірюють вони заплановані результати навчання якнайприродніше та чи ефективні вони як інструменти вимірювання.
7. Кожне тестове завдання має містити запитання, що стосується виду виконання, як це зазначено в конкретному результаті.
8. Функціональний зміст тестових завдань можна поліпшити, якщо під час їх написання уникнути несподіваних перешкод і небажаних ключів.
9. Рівень складності тестового завдання повинен відповідати складності вимірюваного результату навчання. Слід бути пильним щодо невідповідних джерел складності (наприклад, незрозумілого чи неперевіреного матеріалу).

10. Тест на перевірку успішності має бути коротким, щоб дозволити всім студентам виконати всі завдання протягом відведеного на тестування часу.
11. Тест повинен містити достатню кількість завдань із кожного типу інтерпретації, що її треба зробити. Інтерпретацію, яка базується на менш як 10 завданнях, слід вважати приблизною.
12. Якщо дотримуватися загальних принципів формулювання тестових завдань, підвищиться якість завдань, що посилить валідність і надійність результатів тесту.
13. Упорядкування завдань у тесті може бути різним, залежно від типу тесту. По можливості завдання слід згрупувати відповідно до основних результатів навчання (наприклад, знання, розуміння, вміння, навички, застосування), згруповані завдання мають бути розташовані в порядку ускладнення.
14. Інструкція до тесту має чітко зазначити мету тесту, відведений на тест час, спосіб надання відповідей і потребу відповісти на всі запитання.
15. Поправку на вгадування потрібно застосувати лише для тестів на швидкість.
16. Слід переглянути й оцінити скомпонований тест перед його використанням.
17. Проводьте тест, забезпечивши належні робочі умови.
18. Аналіз завдань дозволяє оцінити їх, його доцільно проводити під час перегляду тесту зі студентами.
19. Матеріали доповіді професора В.Я. Марчака та зроблені за результатами її обговорення висновки надати кожному викладачу факультету для практичного застосування.

До 01.11.2014 року. Відповідальні завідувачі кафедр.

Голова вченої ради юридичного факультету
Чернівецького національного
університету імені Ю.Федьковича

П.С. Пацурківський

Секретар вченої ради

О.І. Ющик